

لوٹواں دا راجتنتر آتے کھلھی۔ منڈی لوکاں دے مثلیاں دا حلّ نہیں

تن سو سال پہلاں یورپ وچ اُچے تے وکست ہوئے یورپین بستبوادی ارنجے چارے
آتے راجتنتر بارے ہندوستان وچ وی کافی بحث ہندی آئی ہے۔ اک دھر
اوہ ہے جو ایہہ کہندی ہے کہ ایہہ راجتنتر ہندوستان دے لوکاں نوں
درپیش مثلے حلّ کر سکدا ہے۔ دوجی دھر کہندی ہے کہ منڈی آتے وپار
نوں پوری طرح کھلّھ دین نعل ہی لوکاں نوں درپیش مثلے حلّ ہو سکدے
ہن۔ پچھلیاں تن صدیاں دا یورپ دا آتے دو سو سالوں دا ہندوستان
دا تجربہ دسا ہے کہ نہ ایہہ راجتنتر آتے نہ ہی ایہہ کھلھی منڈی
تے کھلھا وپار لوکاں دے سگھ آتے رکھیا دی زامنی دے سکدے ہن۔
ایہناں کول لوکاں نوں درپیش مثلیاں نوں حلّ کرن دی نہ ہی سسرٹھا
ہے تے نہ خواہش۔

راجتنتر آتے منڈی آج امیراں، وڈیریاں، اجاریداراں آتے طاقتوراں دے
ہتھ وچ ہتھیار بن گئے ہن جنہاں نعل اوہ سماج دے قدرتی وسیلیاں آتے
لوکاں دی محنت نعل پیدا کیتی ہوئی دولت نوں لُڈے ہن۔ مثال دے
طور تے، جے اسیں امریکہ ولّ ہی ویکھینے تاں صاف ہے کہ اتھے وی
پچھلے دو سو سالوں وچ راجتنتر آتے منڈی نے لوکاں دا کُجھ نہیں سو آریا۔
راجتنتر آتے منڈی دے ہتھیاراں نوں ورت کے اتھے دے امیر اجاریداراں نے
امریکہ دے سادھناں آتے لوکاں دی کورت نوں لُٹیا تے اس لُٹ نوں
ورت کے تمام دُنیاں تے آپنا دبا جماؤن دی کوشش کیتی ہے۔ امریکہ
دے مزدوراں، عورتاں آتے اچھریکن مول دے لوکاں نے جے کوئی حق آتے
ریانتاں جتیاں وی ہن تاں اوہ آپنی طاقت تے نر بھر کر کے آتے پُر زور
گھول نعل ہی جتیاں ہن۔ امریکن اجاریداراں نے تاں ہر تھاں دے
قدرتی سادھناں نوں آپنے کنٹرول وچ ہی کرن دی کوشش کیتی ہے آتے آپنا

اُو سِدھا کرن لئی بے انت کتلوگارت مچائی ہے۔ آپنی دَب دبا بناؤن
 خاطر ۱۰-۸ کروڑ مُدّھ قدیمی (نیٹو) لوکاں دا قتل کرن، اچھریکن لوکاں
 نوں غلامی دیاں بیٹریاں وچ بنھن آتے ہور شہریاں نوں جنگ وچ
 جھونکن لئی زور والیاں نے راجتنتر آتے منڈی نوں رچّ کے ورتیا ہے۔
 آجّ عام امریکن شہری دو-دو نوکریاں کرن دے باوجود وی قرضے ہیٹھ
 دیا ہویا ہے۔ راجتنتر آتے منڈی اوس نوں کوئی راحت دین نوں تیار
 نہیں ہے۔ امریکہ وچ ۶-۵ کروڑ لوک ایسے ہن جنہاں کول بیماری دا
 علاج کراؤن لئی کوئی وسیلہ نہیں ہے۔ سکول توں نکلن دے باد ہی نوجواناں
 نوں قرضے دی جکڑھ وچ اس طرح کسّ دتا جاندا ہے کہ اوہ عمر
 بھر چھٹ نہیں سکدے۔ عام لوکاں دے روزگار دی کوئی گرنٹی نہیں پر اُپرلیاں
 دے ہتّاں نوں راجتنتر ہر طرح دی گرنٹی دیندا ہے آتے اوناں دے ہت
 پالن لئی دُنیاں بھر وچ فوجاں چاڑھی رکھدا ہے۔

کُجھ جھدّر پُرش ایہہ وی دلیل دندے ہن کہ راجتنتر آتے منڈی دی
 سانجھ نعل لوکاں دا کُجھ بن سکدا ہے پر ایہہ دلیل وی چھوکی ہے کیونکہ
 راجتنتر آتے منڈی دی اس ارتھ چارے وچ ہمیشہ ہی سانجھ رہی ہے۔ راجتنتر
 نے ہمیشہ ہی منڈی نوں کنٹرول کرن والیاں دا پکھ پوریا ہے آتے
 لوکاں دی کھائی ہوئی دولت نون ٹیکساں آتے ہور طریقیاں نعل لُٹ
 کے ایہناں دے ہتھ دے دتا ہے۔ مثال دے طور تے امریکہ وچ کساناں
 دی سہائتا کرن دے بہانے ہیٹھ راجتنتر نے ہمیشہ ہی وڈے وڈیریاں
 نوں کروڑاں ڈالر ہر سال دین دا بندوبست کیتا ہے۔ ہر سال کروڑاں
 آتے کھرباں ڈالر سرکاری خزانے چوں کارگل، ایقڈیقایم آتے ہور وڈیاں
 کمپنیاں نوں دے دتے جاندے ہن۔

ہندوستان وچ وی ایہو جھنگ ہی بھجّدی آئی ہے۔ راجتنتر آتے منڈی صرف

وڈیریاں آتے طاقتوراں دے ہتھاں دیاں کھٹپتلیاں ہن جو اوناں دے
 اشاریاں تے نچدیاں ہن۔ عام شہراں آتے لوکاں دا ایہناں نے اتھے
 کجھ وی نہیں سو آریا۔ لوکاں دے مٹلے سو سال پہلاں وانگ ہی کھڑھے
 ہن بلکہ کئی مٹلے تاں ہور وی ودھ گئے ہن۔

سماج نوں درپیش آرتھک، سیاسی آتے سماجی مٹلے لوک امیر لائے دے راجتنتر
 آتے منڈی دی تاناشاہی نوں ختم کرے ہی حل کر سکدے ہن۔ آپنی کھسی
 ہوئی طاقت آپنے ہتھ لے کے لوکاں نوں راجتنتر آتے منڈی دے کھنڈ کترن
 آتے سارے فیصلے آپنے ہتھ وچ لین دی لوڑ ہے۔ کیندري سرکار کول
 صرف کجھ ک اختیار ہی رہن تے باقی سارے فیصلے لوکاں نوں مقامی
 پدھر تے کرن۔ مقامی پدھر تے لوکاں دی لوڑاں پوریاں کرن لئی
 قدرتی سادھناں دے استعمال بارے فیصلے آتے ایہناں وسیلیاں توں محنت
 نعل پیدا ہوئی دولت دی ونڈ بارے سارے فیصلے وی مقامی پدھر تے
 ہی کرن دی لوڑ ہے۔ مقامی پدھر تے لوکاں دیاں لوڑاں پوریاں کرن
 دے بعد ہی وستاں نوں باہر بھیجن دی گل کیتی جاوے آتے اوہ وستاں
 باہروں لیاندیاں جان جنہاں دی لوکاں نوں لوڑ ہے پر مقامی علاقے وچ
 پیدا نہیں ہندیاں۔ وکھ وکھ علاقیاں وچ وکھ وکھ طرح دے قدرتی سادھن
 ہن تے لوڑینداں وستاں اک علاقے توں دوجے وچ بھیجیاں آتے
 لیاندیاں جا سکدیاں ہن۔ اس بندوبست نوں کامیاب کرن دی راجتنتر دی
 ذمہ واری ہووے پر پیداوار دا منتو لوکاں دیاں لوڑاں پوریاں کرنا
 ہووے نہ کہ منڈی دیاں لوڑاں۔ ایہو جیہا نواں بندوبست وجود وچ تاں
 ہی آ سکدا ہے جے مُلک دے مزدور، کسان آتے ہور محنت کش لوک آپنی
 سوجھ، سیدھ آتے تنزیم نوں ورت کے نوں اُساری کرن لئی اکٹھے ہو

کے ہنجلہ مارن ۔